

Arbeidstilsynets målilde 2025

Innholdsfortegnelse

3 **Innledning**

4 **Arbeidstilsynets samfunnsoppdrag**

5 **Utfordringer i arbeidslivet**

6 **Arbeidstilsynets visjon og målbilde for 2025**

1 Innledning

I utvikling av ny strategi for Arbeidstilsynet for perioden 2017-2019, ble det utformet et målbilde for Arbeidstilsynet. Målbildet er en utdyping av Arbeidstilsynets visjon, og beskriver Arbeidstilsynets langsiktige mål og hva som skal kjennetegne etaten i 2025. Arbeidet tok utgangspunkt i etatens samfunnsoppdrag, utfordringer i arbeidslivet, og forventningene som virksomheter, bransjer, arbeidslivets parter og etaten selv har til Arbeidstilsynets rolle og bidrag. Målbildet gir retning for strategien i perioden 2017-2019.

2 **Arbeidstilsynets samfunnsoppdrag**

Arbeidstilsynets samfunnsoppdrag er gitt av Stortinget. Arbeidstilsynet skal arbeide for et seriøst, trygt og inkluderende arbeidsliv.

Arbeidstilsynet skal gjennom tilsyn og veiledning motivere virksomhetene til å ivareta sitt arbeidsgiveransvar og arbeide systematisk med å sikre et forsvarlig arbeidsmiljø.

Arbeidstilsynet skal være en synlig samfunnsaktør som benytter erfaringer og kunnskap til å påvirke tilstanden og standarden i arbeidslivet. Sammen med andre myndigheter og arbeidslivets parter, skal etaten bidra til et godt arbeidsliv.

3 Utfordringer i arbeidslivet

Arbeidslivet påvirkes av endringer i samfunnet. Slike endringer kan medføre nye arbeidsmiljøutfordringer for norske virksomheter, og uønskede konsekvenser for arbeidstakernes fysiske og psykiske helse.

Årlig dør mellom 40 og 50 arbeidstakere som følge av arbeidsulykker i det land-baserte arbeidslivet, og det skjer ca. 80 000 arbeidsulykker som medfører skader. Det estimeres at 300-400 dødsfall hvert år skyldes eksponering for kjemikalier gjennom arbeidet. Ca. 20 prosent av sykefraværet anslås å være arbeidsrelatert, mye som følge av psykiske lidelser og muskel- og skjelettlidelser.

Ny teknologi og nye arbeidsmåter kan gi nye og uforutsette arbeidsmiljøutfordringer. Mange virksomheter organiseres på nye måter og med det følger andre typer ansettelsesformer, som kan bidra til at ansvaret for å ivareta helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassene blir ugyldig. Hyppigere krav til omstillinger og forholdet mellom jobb og privatliv påvirker også arbeidsmiljøet.

Åpne arbeidsmarkeder bringer inn arbeidstakere i norsk arbeidsliv som har en annen forståelse av HMS og regelverk. Flere av disse er i en sårbar livssituasjon. Den store tilgangen av utenlandsk arbeidskraft kan bli utnyttet av useriøse aktører som bevisst bryter lovverket for å skaffe oppdrag. Arbeidstilsynet erfarer at sosial dumping og organisert arbeidslivskriminalitet er en vedvarende utfordring for norsk arbeidsliv som Arbeidstilsynet må forebygge og bekjempe.

Utfordringene danner et viktig grunnlag for Arbeidstilsynets prioriteringer, på kort og lengre sikt.

4

Arbeidstilsynets visjon og målbilde for 2025

Arbeidstilsynets visjon er «Et godt arbeidsliv for alle». Målbildet for 2025 utdyper visjonen, og beskriver langsiktige mål og hva som skal kjennetegne etaten i 2025. Frem mot 2025 vil Arbeidstilsynet jobbe for å oppnå følgende:

Færre mennesker skal dø, bli syke eller skadet som følge av arbeidet sitt

Arbeidstilsynet skal bidra til at færre mennesker dør eller blir alvorlig skadet og syke som følge av forhold på jobben sin. De aller fleste i norsk arbeidsliv skal oppleve arbeidet som helsefremmende og meningsfylt, og de samfunnsøkonomiske kostnadene knyttet til uforsvarlig arbeidsmiljø skal bli synliggjort og redusert.

Virksomhetene skal i større grad arbeide forebyggende med eget arbeidsmiljø

Arbeidstilsynet skal være en sentral kunnskapsaktør på arbeidsmiljøområdet og tilby verktøy for virksomhetenes forebyggende arbeidsmiljøarbeid. Virksomheter skal vite hva som skal til for å ivareta et godt arbeidsmiljø, og Arbeidstilsynets tilsyn og veiledning skal oppleves relevant og fungere som god drahjelp, til å drive lovlig og til å finne gode løsninger for å forebygge sykdom, skade og belastninger. Virksomheter skal vite at et kunnskapsbasert og forebyggende arbeidsmiljøarbeid også øker deres produktivitet og konkurransekraft.

Arbeidslivskriminalitet, useriøsitet og utnyttelse av arbeidstakere skal reduseres

Alle arbeidstakere i Norge; utenlandske, utsendte og norske arbeidstakere, skal ha trygge arbeidsforhold og anstendige og lovlige arbeidsbetingelser. Forebygging og bekjempelse av arbeidslivskriminalitet skal opprettholde nødvendige samfunnsstrukturer og gi næringslivet rettfærdige konkurransevilkår. Internasjonalt samarbeid skal redusere kriminelle aktørers handlingsrom på tvers av landegrensene.

Arbeidstilsynet skal være en sentral kunnskapsaktør og samarbeidspartner for godt arbeidsmiljø

Arbeidstilsynet skal ha inngående kunnskap om arbeidsmiljø, risikoforhold og helsekonsekvenser i utsatte næringer og for utsatte yrkesgrupper. Etaten skal samarbeide effektivt med arbeidslivets parter, andre myndigheter og aktører som er opptatt av å styrke innsatsen for godt arbeidsmiljø, både nasjonalt og internasjonalt. Samarbeidet mellom Arbeidstilsynet, Petroleurstilsynet og Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI), skal bidra til en styrket og kunnskapsbasert arbeidsmiljøforvaltning. Arbeidstilsynets innsatsområder, metoder og organisasjon skal tilpasses inn mot nye og fremvoksende risikoforhold, og etaten skal bidra til at arbeidsmiljøregelverket er i tråd med disse.

Arbeidstilsynet skal være en attraktiv arbeidsplass med høy kompetanse

Arbeidstilsynet skal ha samfunnsengasjerte og utviklingsorienterte ledere og ansatte. Etatens kompetanse om arbeidsmiljø, risikoforhold og helsekonsekvenser i utsatte næringer skal være i takt med endringer og imøtekomme behov fra arbeidslivets parter, virksomheter, bransjer og samfunnet forøvrig. Felles teknologiske plattformer skal støtte deling av informasjon mellom samarbeidende myndigheter og andre offentlige aktører, med kunnskapsmiljøer og bransjeorganisasjoner. Etatens interne arbeidsmiljø skal være i tråd med den kunnskapen som Arbeidstilsynet formidler til bransjer, arbeidsgivere og arbeidstakere.